

ÖĞRENME ÇIKTISININ HAZIRLANMASI(*)

Öğrenci merkezli ve iş-yüküne dayalı bir sistemde öğrencinin bireysel farklılıklarını da dikkate alarak hazırlanan eğitim programlarında;

- *AKTS kredisi*
- *Öğrenme çıktıları*
- *Öğrenme ve öğretme yöntemleri*
- *Değerlendirme teknikleri*

bir bütün olup birbirlerinden ayrılamaz öğelerdir.

Öğrenme çıktısı

- Öğrenme ortamını tasarlamada bir araçtır.
- Öğrenme ortamını öğrenci merkezli olarak tasarlamamıza yardım eder.
- Süreci **konu merkezli** (öğretim elemanı ne öğretecek?) olmaktan çıkarıp, **ürün ağırlıklı** (süreci tamamlayan öğrenci neler yapabilecek) olmaya doğru iter.
- Öğrencilere süreçte onlardan ne beklendiği konusunda ipuçları verir.
- Öğrenme çıktıları ile ilgili bilginin elde edilmesinde ölçme/değerlendirme teknikleri çok önemlidir. Bu nedenle, hedeflenen öğrenme çıktılarına **uygun** öğrenme ve öğretme yöntemleri ile ölçme/değerlendirme teknikleri seçilmelidir.
- Öğrenme çıktıları, ön görülen zaman (bir ders saati gibi) ve öğrenci düzeyi dikkate alınarak, başka bir deyişle, ulaşılabilir olacak şekilde hazırlanmalıdır.
- Öğrenme çıktıları genel olmalıdır. Spesifik öğrenme çıktısı gerçekçi olmaz, sayısı artar.
- Bir ders ya da modül için en fazla 6-8 tane olmalı, genellikle birkaç cümle ile ifade edilmelidir.
- Herkes için anlaşılır olmalıdır.
- Öğrenci için kazanımın önemini vurgulamalıdır.

- Ölçülebilir olmalıdır.
- Eğer hedef uzun süreli ise (meslek yaşantısına uzanacaksa) belirtilmelidir (mesleki etik, yaşam boyu öğrenme vb.).
- Dersin seviyesine (lisans, y. Lisans ya da doktora) uygun olmalıdır.

Öğrenme Çıktıları Nasıl Yazılır?

- Öğrenme çıktıları yazmaya bir ders düzeyinde başlanmalıdır.
- "Öğrencim, bu sürecin sonunda hangi bilgi ya da becerilere sahip olmalıdır?" sorusunun cevabı çalışmalarınıza yön verecektir.
- Öğrenme çıktıları ile ilgili ifadeleri "bilişsel, psiko-motor, duyuşsal ya da anahtar becerilere göre sınırlandırılmalıdır..
- Öğrencinin yapması gereken öğrenmeyi tanımlayan bir eylem fiiliyle başlanmalı (uygun fiiller için bir kılavuz kullanınız). Eylem fiilleri (örneğin **ad verme**) ve dersin/ünitenin konusu (**cümlede kullanılan dilbilgisi öğelerini listeleme**) öğrenciden beklenenleri gösterir.
- Eylem fiilinden sonra, ele alınacak konuyu tanımlayan ders konusu ele alınmalıdır

Bir cümlede kullanılan dilbilgisi öğelerine ad verir.

Bir video kayıt cihazını işlem basamaklarına uygun olarak çalıştırır.

Politik konularda ifade edilen görüşleri karşılaştırır.

- Her bir öğrenme çıktısı için yalnızca bir fiil kullanılmalıdır.

söyler, eşleştirir gibi.

- Belirsiz fiillerden kaçınılmalıdır.

bilir, anlar gibi

- Öğrenme çıktısı öğretim elemanının değil, öğrencinin yapacaklarını göstermelidir.

Öğrenme çıktıları belirledikten sonra, bu hedeflere ulaşabilmek için gerekli olan

- Öğrenme - öğretme yöntemi seçilmelidir.
- Ölçme/değerlendirme teknikleri.. belirlenmelidir.
- Seçtiğiniz ölçme tekniklerinin hedeflenen öğrenme çıktısına ulaşip ulaşamadığını gösterdiğinden emin olunmalıdır.
- Ölçme tekniklerinin seçiminde kılavuzdaki fiiller yardımcı olacaktır.

İşlem Basamakları

- Dersinizin öğrenme çıktıları belirlenmelidir.
- Hedeflediğiniz öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için gerekli öğrenme-öğretme aktiviteleri belirlenmelidir.
- Uygun değerlendirme teknikleri seçilmelidir.
- Dersinizin tahmini iş yükü EBS’de verilen ilgili tablo kullanılarak yapılır.
- Bir dersin eğitim faaliyetlerinin öğrenciye ne kadar iş yükü getirdiğini en iyi o dersi veren öğretim elemanları bilirler.
- Bölüm/Anabilim dalı kurullarında her dönem için hazırladığınız derslerin öğrenci iş yüküne dayalı AKTS kredileri tartışılarak, gözden geçirilmelidir.

SON OLARAK;

- Ders içerikleri hazırlanırken, EBS’de yer alan formlar kullanılmalıdır.
- EBS’nin program ve derslerle ilgili kısımları tamamlandıktan sonra, aşağıda verilen KONTROL LİSTESİ’nde yer alan ölçütlere göre girilen bilgilerin gözden geçirilmesi bilgilerin doğrulanmasına yardımcı olacaktır.

EK 1

BİLİŞSEL ALAN (Zihinsel Öğrenmeler)

BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLENDİRME
<p>Bilginin, hiçbir değişime uğratılmaksızın, olduğu gibi alındığı basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Tanımlama Ad verme Listeleme Eşleştirme Ezberleme Sıralama Belirtme Tekrarlama</p>	<p>Bilginin, birey tarafından özümsemiği; özünü yitirmeden özetlenip, yorumlandı; farklı ifade biçimlerine dönüştürüldüğü basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Sınıflama, yorumlama Özetleme Kendi ifadesi ile söyleme Karşılaştırma Örnekleme Benzerlikleri/farklılı</p>	<p>Bilginin yeni durumları açıklamada ya da yeni problem durumlarını çözüme ulaştırmada kullanıldığı basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Uygulama Çalıştırma Problem çözme Kullanma Gösterme Seçme/hazırlama Yürütme</p>	<p>Bilginin, onu oluşturan alt unsurlara ayrıştırıldığı, temelinde yatan sayıtların ya da örgütleme ilkelerinin belirlendiği basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Analiz etme Sınıflandırma Veri toplama, Ayırt etme Öğelerine ayırma Zıtlıkları belirleme Envanter yapma Ölçme Sorgulama</p>	<p>Bilginin, orjinal sayıltı ya da örgütleme ilkeleri doğrultusunda yeniden oluşturulup, yeni bir form kazandığı basamak</p> <p>Örnek fiiler: Birleştirme Kurma Toplama Oluşturma Tasarlama Formüle etme Sentezleme Geliştirme</p>	<p>Örgütlenmiş bilgi bütünüün, temelinde yatan sayıltı ya da örgütleme ilkeleri ile tutarlılığının (iç ölçütlerle değerlendirme);</p> <p>Örgütlenmiş bilgi bütünüün, açıkladığı alanın özellikleriyle tutarlılığının (dış ölçütlerle değerlendirme) belirlendiği basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Değerlendirme Sonuçlandırma Doğrulama Yargıda bulunma Ön görme Puan verme</p>

PSİKO MOTOR ALAN (Zihin – Kas Koordinasyonuna dayalı Öğrenmeler)

UYARILMA	KILAVUZLAYANLA YAPMA	BECERİ HALİNE GETİRME	DURUMA UYDURMA	YARATMA
<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonun u gerektiren bir işe, duyuları ve tüm vücuduyla hazır olduğu basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Keşfetme Duyma Dinleme Gözlemlleme Sezme Hissetme Tatma İzleme</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonun u gerektiren bir işi, doğrudan ya da yönergeler yoluyla yardım alarak yapabildiği basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Taklit etme Tekrar etme Kopyalama Gözlem altında yapma Rehberle yapma</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonunu gerektiren bir işi, yardım almaksızın ve işin gerektirdiği nitelikte yaptığı basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Gösterme Tamamlama Otomatik olarak yapma Bir duruşu belirleme Bir vücut pozisyonu belirleme Elleri, kolları yerleştirme</p>	<p>Bireyin bir psiko-motor becerisini, benzer nitelikte başka bir durumda kullanabildiği basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Uyarılama Yeniden örgütleme Değiştime Gözden geçirme</p>	<p>Bireyin, uzmanlaştığı alanda orjinal bir beceri ortaya koyduğu basamak.</p> <p>Örnek fiiler: Birleştirme Planlama Yaratma Oluşturma Kurma</p>

EK 3

DUYUŞSAL ALAN (Tutumlar, Değerler)

ALMA	TEPKİDE BULUNMA	DEĞER VERME	ÖRGÜTLEME	KİŞİLİK HALİNE GETİRME
<p>Bireyin, ilgi, tutum ya da değer geliştirmesi istenen bilgi, nesne ya da durumların farkına vardığı basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Farkına varma Dinleme Dikkat etme Gözlemleme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da durum karşısında, yerleşiklik kazanmamış bir tepkiden, gönüllü bir tepkiye kadar varan, bireysel tepkiler gösterdiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Kabul etme İlgilenme Razı olma İşbirliği yapma, İsteyerek katılma Gönüllü olma Ziyaret etme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da duruma, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek tepkide bulunduğu basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Benimseme Sorumluluk duyma Özen gösterme Tercih etme Kaynakları kullanma Sadakat gösterme İsteme İçselleştirme</p>	<p>Bireyin, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek tepkide bulunduğu belli bir bilgi, nesne ya da duruma, kendine özgü değerler affettiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Düzenleme Uyarılama Kavramsallaştırma Düzeltilme Yer alma Karşı koyma Çabalama</p>	<p>Bireyin, oluşturduğu yeni değerlere bağlılığı ile temsil edildiği basamak.</p> <p>Örnek fiiller:</p> <p>Destekleme Savunma Koruma Hizmet etme Yer alma Zorlama</p>

EK 4

KONTROL LİSTESİ		
Fakülte/Yüksekokul/Enstitü:		
Bölüm		
Anabilim Dalı		
1. AŞAMA	Evet	Hayır
1. EBS deki Bilgiler hangi öğretim yılı için hazırlandığı belirtilmiş mi?		

2. Öngörülen öğretim yılı için Ders programlarında herhangi bir bir değişiklik yapıldıysa bu değişiklikler mevcut EBS sistemine yansıtıldı mı?		
3. EBS Fakülte/Yüksekokul veya Enstitünün bütün bölümlerini içeriyor mu?		
4. Tüm programlarda yer alan dersler metin ve tabloda bahar ve güz dönemlerine göre belirtilmiş mi?		
5. EBS bölüm içerisinde verilen bütün programları (önlisans/lisans/yüksek lisans/doktora) içeriyor mu?		
6. EBS de ilgili programın bütün derslerinin eksiksiz olarak içerik bilgileri var mı?		
7. EBS de yer alan dersler İstanbul Aydın Üniversitesi'nce onaylanan derslerin tümünü içeriyor mu?		
8. EBS de yer alan derslerin tamamına (seçmeli-zorunlu-tez) AKTS kredileri verildi mi?		

KONTROL LİSTESİ		
2. AŞAMA	Evet	Hayır
1- EBS en az iki dilde (türkçe ve ingilizce) yazıldı mı?		
Bilgi Paketinde		
2-Fakülte/Enstitü/Yüksekokul ve her bir bölümlerle ilgili tanıtıcı bilgiler içeriyor mu?		
3-İletişim adresleri (telefon/fax/e-posta ve adres) doğru, tam ve eksiksiz belirtilmiş mi?		
4- Öğretim Üyeleri ve idari personelin listesi tam olarak verilmiş, toplam sayılar belirtilmiş mi?		
5-Araştırma alanları ayrı bir başlık altında listelenerek belirtilmiş mi? (en fazla bir A4 sayfası uzunluğunda)		
6-Öğrenci sayısı/ kız-erkek öğrenci oranı belirtilmiş mi?		
7-Fakülte/Enstitü/ Yüksekokul'un eğitim olanakları (Teorik ve pratik uygulamalı derslikler, kütüphane ve varsa araştırma alanlarıyla ilgili üniteler..vb) belirtilmiş mi?		
8-Öğrenci değerlendirme yöntemleri belirtilmiş mi?		
9-Ulusal notlandırma sistemi belirtilmiş mi?		

10- Fakülte/Enstitü/ Yüksekokul'da verilen bütün programlar hakkında yeterli bilgi verilmiş mi?		
11-Programa başlamak için gerekli koşullar belirtilmiş mi?		
12-Programı bitirmek için gerekli koşullar belirtilmiş mi?		
13-Bölümde Bilgi paketinin gösterileceği web sayfası bulunuyor mu?		

KONTROL LİSTESİ		
14. Ders içeriklerinin hazırlanmasında	Evet	Hayır
Dersin Ön Koşulları		
Dersin Süresi		
Dersin İçeriği		
Dersin Amacı (Öğrenme Çıktıları)		
Önerilen Kaynaklar		
Öğretme Yöntemi(leri)		
Değerlendirme Yöntemi		
Eğitim Dili		
Eksiksiz, doğru ve tam yazılmış mı?		
Dikkat: Dersin amacı ifade edilirken “öğrencinin bu dersi aldığı anda kazanacağı yetkinlikler belirtilmiş mi?		
15-Önerilen kaynakların konu ile ilgili güncel, temel ve ulaşılabilir olması ve en fazla 3-5 taneyi geçmemesine dikkat edildi mi? (Bazı bölümlerden gelen içeriklerde tek bir ders için 4 A4 sayfası uzunluğunda referans bildirilmiştir).		
Bilgi paketinde AKTS kredilerinin gösterilmesi sırasında;		
16-Tüm derslerin kodları, haftalık ders saatleri, ulusal kredileri ve AKTS kredileri tablolaştırılarak gösterildi mi?		
17-Diğer bölümlerden alınacak seçmeli derslerle ilgili tüm bilgiler tablolarda yer aldı mı?		

18-Bir dönemde alınması gereken toplam kredi tabloda gösterildi mi? (ulusal ve AKTS kredisi olarak)		
19-Bilgi paketinde yazım ve anlatım hatalarının türkçe ve ingilizce kontrolü yapıldı mı?		

(***Prof. Dr. Buket Akkoyunlu**
Doç. Dr. Sibel Aksu Yıldırım

Tarafından hazırlanmış olan “ÖĞRENME ÇIKTILARI HAZIRLAMA VE ÖĞRENCİ İŞ YÜKÜ HESAPLAMA KILAVUZU” undan yararlanılarak hazırlanmıştır.
<http://www.abofisi.hacettepe.edu.tr> adresinden